

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 631 /2004

ze dne 31. března 2004,

kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství, a nařízení Rady (EHS) č. 574/72, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 1408/71, pokud jde o vyrovnání nároků a zjednodušení postupů

(Text s významem pro EHP a Švýcarsko)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na články 42 a 308 této smlouvy,

s ohledem na závěry zasedání Evropské rady v Barceloně ve dnech 15. a 16. března 2002 týkající se vytvoření evropské karty zdravotního pojištění,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru¹,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy²,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V souladu se závěry zasedání Evropské rady v Barceloně, které se konalo ve dnech 15. a 16. března 2002, by měla evropská karta zdravotního pojištění nahradit stávající papírové formuláře, které jsou zapotřebí pro lékařské ošetření v jiném členském státě. Před jarním zasedáním Evropské rady v roce 2003 byla Komise vyzvána k předložení takového návrhu v tomto smyslu. Tato karta by zjednodušila postupy.
- (2) K dosažení tohoto cíle, případně k jeho překonání prostřednictvím optimálního využití výhod, které nabízí evropská karta zdravotního pojištění pojištěným osobám a institucím, je zapotřebí provést některé změny nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 ze dne 14. června 1971 o uplatňování systémů sociálního

¹ Úř. věst. C 32, 5. 2. 2004, s. 78.

² Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 4. prosince 2003 a rozhodnutí Rady ze dne 4. března 2004.

zabezpečení na zaměstnané osoby, osoby samostatně výdělečně činné a jejich rodinné příslušníky pohybující se v rámci Společenství³.

- (3) Nařízení (EHS) č. 1408/71 v současné době umožňuje přístup k různým druhům věcných dávek během dočasného pobytu v jiném členském státě, než je příslušný stát nebo stát bydliště, a to podle kategorie, do které pojištěná osoba patří, a rozlišuje mezi „neodkladnou nezbytnou péčí“ a „nezbytnou péčí“. Z důvodu větší ochrany pojištěných osob je třeba stanovit vyrovnání nároků všech pojištěných osob, pokud jde o přístup k věcným dávkám během dočasného pobytu v jiném členském státě, než je stát, ve kterém je dotyčná osoba pojištěna nebo ve kterém má bydliště. Za těchto podmínek mají všechny pojištěné osoby nárok na věcné dávky, které se během jejich pobytu na území jiného členského státu stanou nezbytnými ze zdravotních důvodů, s ohledem na povahu dávek a předpokládanou délku pobytu.
- (4) Je třeba přijmout veškerá opatření k zajištění řádného provádění čl. 22 odst. 1 písm. a) bodu i) ve všech členských státech, zejména s ohledem na poskytovatele péče.
- (5) V případě některých druhů souvislé péče, která vyžaduje zvláštní zařízení, jako je například dialýza, je nezbytné, aby byla péče pacientovi dostupná po dobu jeho pobytu v jiném členském státě. V této souvislosti vypracovala Správní komise seznam věcných dávek, které jsou předmětem předchozí dohody mezi pojištěnou osobou a institucí poskytující péči, aby byla zaručena dostupnost péče a volnost dočasného pobytu v jiném členském státě v případě této pojištěné osoby.
- (6) Přístup k věcným dávkám během dočasného pobytu v jiném členském státě se obecně zaručuje po předložení odpovídajícího formuláře stanoveného nařízením Rady (EHS) č. 574/72 ze dne 21. března 1972, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení (EHS) č. 1408/71⁴. Některé členské státy stále vyžadují – alespoň formálně, pokud ne v praxi – splnění zvláštních formalit při příjezdu na jejich území. Tyto požadavky, konkrétně povinnost systematicky a předem předkládat instituci místa pobytu osvědčení o nároku na věcné dávky, se v současné době jeví jako zbytečně omezující a bránící svou podstatou volnému pohybu dotčených osob.
- (7) Je třeba, aby členské státy zajistily odpovídající informovanost ohledně změn práv a povinností zavedených tímto nařízením.
- (8) Z důvodu účinného a správného provádění nařízení (EHS) č. 1408/71 je nevyhnutelná spolupráce mezi institucemi a osobami, na které se toto nařízení vztahuje. Tato spolupráce předpokládá na straně institucí i na straně pojištěných osob poskytnutí úplných informací o všech změnách, které by

³ Úř. věst. L 149, 5. 7. 1971, s. 2. Nařízení v úplném znění nařízení (ES) č. 118/97 (Úř. věst. L 28, 30. 1. 1997, s. 1) a naposledy pozměněné nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1386/2001 (Úř. věst. L 187, 10. 7. 2001, s. 1).

⁴ Úř. věst. L 74, 27. 3. 1972, s. 1. Nařízení v úplném znění nařízení (ES) č. 118/97 a naposledy pozměněné nařízením Komise (ES) č. 1851/2003 (Úř. věst. L 271, 22. 10. 2003, s. 3).

mohly ovlivnit nárok na dávky, jako je ukončení nebo změna zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti pojištěné osoby, každá změna bydliště nebo místa pobytu této osoby nebo jejího rodinného příslušníka, změny v rodinné situaci nebo změny právních předpisů.

- (9) Vzhledem ke složitosti některých osobních situací vzniklých v souvislosti s pohybem osob je třeba vytvořit postup, který institucím umožní rozhodnout v jednotlivých případech, kdy by rozdílné výklady nařízení (EHS) č. 1408/71 a prováděcího nařízení k němu mohly ohrozit práva dotyčné osoby. Pokud nelze najít řešení respektující všechna práva příslušného jedince, je třeba stanovit postup umožňující předložit záležitost Správní komisi.
- (10) S cílem přizpůsobit nařízení vývoji v oblasti zpracování údajů, ve kterém představuje evropská karta zdravotního pojištění základní prvek, a vzhledem k tomu, že je z dlouhodobého hlediska plánováno vytvoření elektronického média čitelného ve všech členských státech, je zapotřebí pozměnit určité články nařízení (EHS) č. 574/72 tak, aby upravovaly koncepci tohoto dokladu z hlediska jeho obsahu bez ohledu na médium, ať již se jedná o doklad psaný na papíře nebo uložený v elektronické podobě či formou hlasového, vizuálního nebo audiovizuálního záznamu,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Nařízení (EHS) č. 1408/71 se mění takto:

- 1) Článek 22 se mění takto:
- a) v odstavci 1 se písm. a) nahrazuje tímto:
- „a) jejíž stav vyžaduje věcné dávky, které se stanou nezbytnými ze zdravotních důvodů během jejího pobytu na území jiného členského státu, s ohledem na povahu dávek a předpokládanou délku pobytu, nebo“
- b) vkládá se nový odstavec, který zní:
- „1a. Správní komise vypracuje seznam věcných dávek, které při poskytování během pobytu v jiném členském státě vyžadují z praktických důvodů předchozí dohodu mezi dotyčnou osobou a institucí poskytující péči.“;
- c) v odstavci 3 se první pododstavec nahrazuje tímto:
- „Odstavce 1, 1a a 2 se použijí obdobně i na rodinné příslušníky zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné.“
- 2) Článek 22a se nahrazuje tímto:
- „*Článek 22a*

Zvláštní pravidla pro některé kategorie osob

Aniž je dotčen článek 2, vztahuje se se čl. 22 odst. 1 písm. a) a c) a odst. 1a rovněž na osoby, které jsou státními příslušníky některého členského státu a jsou pojištěny podle právních předpisů členského státu, a na jejich rodinné příslušníky, kteří s nimi bydlí.“

- 3) Článek 22b se zrušuje.
- 4) Článek 25 se mění takto:
 - a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. Nezaměstnaná osoba, která byla dříve zaměstnána nebo vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, na kterou se vztahují čl. 69 odst. 1 nebo čl. 71 odst. 1 písm. b) bodu ii) druhá věta a která splňuje podmínky právních předpisů příslušného státu pro vznik nároku na věcné dávky a peněžité dávky, případně s přihlédnutím k článku 18, obdrží po dobu uvedenou v čl. 69 odst. 1 písm. c)

- a) věcné dávky, které se stanou pro tuto osobu nezbytnými ze zdravotních důvodů během jejího pobytu na území členského státu, v němž se uchází o zaměstnání, s ohledem na povahu dávek a předpokládanou délku pobytu. Tyto věcné dávky poskytuje na účet příslušné instituce instituce členského státu, v němž se tato osoba uchází o zaměstnání, v souladu s právními předpisy uplatňovanými tak, jako by byla tato osoba pojištěna u této instituce;
- b) peněžité dávky poskytované příslušnou institucí podle jí uplatňovaných právních předpisů. Na základě dohody mezi příslušnou institucí a institucí členského státu, v němž se nezaměstnaná osoba uchází o zaměstnání, však může dávky poskytovat tato druhá instituce na účet první instituce v souladu s právními předpisy příslušného státu. Dávky v nezaměstnanosti podle čl. 69 odst. 1 se po dobu pobírání peněžitých dávek neposkytují.“;

- b) vkládá se nový odstavec, který zní:

„1a. Ustanovení čl. 22 odst. 1a se použije obdobně.“

- 5) Článek 31 se nahrazuje tímto:

„Článek 31

Pobyt důchodce nebo jeho rodinných příslušníků v jiném členském státě, než je stát jejich bydliště

1. Důchodce mající nárok na důchod či důchody podle právních předpisů jednoho členského státu nebo na důchody podle právních předpisů dvou

nebo více členských států, který má také nárok na dávky podle právních předpisů jednoho z těchto států, pobírá spolu se svými rodinnými příslušníky, kteří pobývají na území jiného členského státu, než je stát jejich bydliště,

- a) věcné dávky, které se stanou nezbytnými ze zdravotních důvodů během jeho pobytu na území jiného členského státu, než je stát jejich bydliště, s ohledem na povahu dávek a předpokládanou délku pobytu. Tyto věcné dávky poskytuje instituce místa pobytu v souladu s jí uplatňovanými právními předpisy na účet instituce místa bydliště důchodce nebo jeho rodinných příslušníků;
- b) peněžité dávky poskytované případně příslušnou institucí, jak uvádí článek 27 nebo čl. 28 odst. 1, v souladu s jí uplatňovanými právními předpisy. Na základě dohody mezi příslušnou institucí a institucí místa pobytu však může dávky poskytovat tato druhá instituce na účet první instituce v souladu s právními předpisy příslušného státu.

2. Ustanovení čl. 22 odst. 1a se použije obdobně.“

- 6) Článek 34a odst. 1a se nahrazuje tímto:

„Článek 34a

Zvláštní ustanovení pro studenty a jejich rodinné příslušníky

Články 18 a 19, čl. 22 odst. 1 písm. a) a c) a odst. 1a, čl. 22 odst. 2 druhý pododstavec, čl. 22 odst. 3, články 23 a 24 a oddíly 6 a 7 se podle potřeby použijí obdobně na studenty a jejich rodinné příslušníky.“

- 7) Článek 34b se zrušuje.

- 8) Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 84a

Vztahy mezi institucemi a osobami, na které se vztahuje toto nařízení

1. Instituce a osoby, na které se vztahuje toto nařízení, mají povinnost se vzájemně informovat a spolupracovat za účelem řádného provádění tohoto nařízení.

Instituce jsou v souladu se zásadou řádné správy povinny zodpovědět všechny dotazy v přiměřených lhůtách, a v této souvislosti poskytnout dotyčným osobám veškeré požadované informace nezbytné pro výkon práv přiznaných jim tímto nařízením.

Dotyčné osoby co nejdříve uvědomí instituce příslušného státu a státu bydliště o všech změnách své osobní nebo rodinné situace, které ovlivňují dávky poskytované na základě tohoto nařízení.

2. Nesplnění povinnosti poskytovat informace uvedené v odst. 1 třetím pododstavci může mít za následek použití přiměřených opatření podle vnitrostátního práva. Tato opatření jsou však rovnocenná opatřením použitelným v obdobných situacích podle vnitrostátního práva a nesmějí v praxi znemožňovat či nadměrně ztěžovat žadatelům výkon práv priznaných tímto nařízením.

3. V případě potíží při výkladu nebo používání tohoto nařízení, které by mohly ohrozit práva osoby, na kterou se toto nařízení vztahuje, se instituce příslušného státu nebo státu pobytu dotčené osoby obrátí na instituci dotčeného členského státu nebo instituce dotčených členských států. Pokud nelze během přiměřené doby najít řešení, mohou uvedené orgány požádat Správní komisi, aby zasáhla.“

Článek 2

Nařízení (EHS) č. 574/72 se mění takto:

1) V článku 2 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Správní komise vypracuje vzory dokladů nezbytných k uplatňování nařízení a prováděcího nařízení.

Tyto doklady si mohou instituce mezi sebou předávat buď v papírové nebo jiné podobě, nebo prostřednictvím telematických služeb jako standardizované elektronické zprávy v souladu s hlavou VIa. Výměna informací prostřednictvím telematických služeb je předmětem dohody mezi příslušnými úřady nebo subjekty určenými příslušnými úřady odesílajícího a přijímajícího členského státu.“

2) V článku 17 se zrušují odstavce 6 a 7.

3) V článku 19a se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Ustanovení čl. 17 odst. 9 prováděcího nařízení se použije obdobně.“

4) Článek 20 se zrušuje.

5) Článek 21 se nahrazuje tímto:

„*Článek 21*

Věcné dávky v případě pobytu v jiném členském státě, než je příslušný stát

1. K pobírání věcných dávek na základě čl. 22 odst. 1 písm. a) bodu i) předloží zaměstnaná osoba nebo osoba samostatně výdělečně činná poskytovateli péče doklad vydaný příslušnou institucí, který osvědčuje nárok této osoby na věcné dávky. Doklad musí být vyhotoven v souladu s článkem 2. Nemůže-li dotčená osoba předložit tento doklad, obrátí se na instituci

místa pobytu, která si od příslušné instituce vyžádá potvrzení osvědčující nárok dotyčné osoby na věcné dávky.

Doklad vydaný příslušnou institucí pro nárok na dávky v souladu s čl. 22 odst. 1 písm. a) bodem i) nařízení má v každém jednotlivém případě ve vztahu k poskytovateli péče stejný účinek jako vnitrostátní doklad o nárocích osob pojištěných u instituce místa pobytu.

2. Ustanovení čl. 17 odst. 9 prováděcího nařízení se použije obdobně.“

6) V článku 22 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Ustanovení čl. 17 odst. 9 prováděcího nařízení se použije obdobně.“

7) V článku 23 se druhý pododstavec nahrazuje tímto:

„V případech uvedených v čl. 22 odst. 3 druhém pododstavci nařízení se však pro účely čl. 17 odst. 9 a článků 21 a 22 prováděcího nařízení instituce místa bydliště považuje za příslušnou instituci a právní předpisy státu bydliště rodinných příslušníků se považují za právní předpisy příslušného státu.“

8) Článek 26 se mění takto:

a) odstavec 1 se nahrazuje tímto:

„1. K pobírání věcných dávek na základě čl. 25 odst. 1 písm. a) a odst. 1a nařízení předloží nezaměstnaná osoba nebo rodinný příslušník doprovázející tuto osobu poskytovateli péče doklad vydaný příslušnou institucí, který osvědčuje nárok této osoby na věcné dávky. Doklad musí být vyhotoven v souladu s článkem 2. Nemůže-li dotyčná osoba předložit tento doklad, obrátí se na instituci místa pobytu, která si od příslušné instituce vyžádá potvrzení osvědčující nárok dotyčné osoby na věcné dávky.

Doklad vydaný příslušnou institucí pro nárok na dávky v souladu s čl. 25 odst. 1 písm. a) nařízení má v každém jednotlivém případě ve vztahu k poskytovateli péče stejný účinek jako vnitrostátní doklad o nárocích osob pojištěných u instituce místa, kam nezaměstnaná osoba odešla.“;

b) vkládá se nový odstavec, který zní:

„1a. K pobírání peněžitých dávek podle čl. 25 odst. 1 písm. b) nařízení pro sebe a své rodinné příslušníky předloží nezaměstnaná osoba pojišťovací instituci místa, kam tato osoba odešla, potvrzení, o které požádala ještě před svým odchodem příslušnou pojišťovnu. Pokud nezaměstnaná osoba toto potvrzení nepředloží, obdrží je instituce místa, kam odešla, od příslušné instituce. Toto potvrzení osvědčuje nárok na zmíněné dávky za podmínek stanovených v čl. 69 odst. 1 písm. a) nařízení, stanoví délku trvání tohoto nároku s ohledem

na čl. 69 odst. 1 písm. c) nařízení a v případě pracovní neschopnosti nebo hospitalizace stanoví výši peněžních dávek, které mají být případně vypláceny během uvedeného období.“;

c) odstavec 3 se nahrazuje tímto:

„3. Ustanovení čl. 17 odst. 9 prováděcího nařízení se použije obdobně.“

9) Článek 31 se nahrazuje tímto:

„Článek 31

Věcné dávky pro důchodce a jejich rodinné příslušníky pobývající v jiném členském státě, než je stát jejich bydliště

1. K pobírání věcných dávek podle článku 31 nařízení předloží důchodce poskytovateli péče doklad vydaný institucí místa bydliště, který osvědčuje jeho nárok na věcné dávky. Doklad musí být vyhotoven v souladu s článkem 2. Nemůže-li dotyčná osoba předložit tento doklad, obrátí se na instituci místa pobytu, která si od instituce místa bydliště vyžádá potvrzení osvědčující nárok dotyčné osoby na věcné dávky.

Doklad vydaný příslušnou institucí pro nárok na dávky v souladu s článkem 31 nařízení má v každém jednotlivém případě ve vztahu k poskytovateli péče stejný účinek jako vnitrostátní doklad o nárocích osob pojištěných u instituce místa pobytu.

2. Ustanovení čl. 17 odst. 9 prováděcího nařízení se použije obdobně.

3. Odstavce 1 a 2 se použijí obdobně, pokud jde o přiznání věcných dávek rodinným příslušníkům, kterých se týká článek 31 nařízení. Mají-li tyto rodinní příslušníci bydliště na území jiného členského státu, než je členský stát důchodce, vydává doklad uvedený v odstavci 1 instituce jejich místa bydliště.“

10) V článku 117 se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Na základě zkoumání a návrhů technické komise uvedené v článku 117c prováděcího nařízení přizpůsobí Správní komise vzory dokladů, směřování přenosových cest a postupy při přenosu dat nezbytné pro uplatňování nařízení a prováděcího nařízení novým postupům zpracování údajů.“

Článek 3

Členské státy zajistí poskytování vhodných informací o změnách v oblasti práv a povinností zavedených tímto nařízením.

Článek 4

Pro účely provádění tohoto nařízení zajistí instituce ve státě pobytu, že všichni poskytovatelé péče jsou v plném rozsahu seznámeni s kritérii stanovenými v čl. 22 odst. 1 písm. a) bodu i) nařízení (EHS) č. 1408/71.

Článek 5

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. června 2004.

Přímý přístup k poskytovatelům péče je zaručen nejpozději od 1. července 2004.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Ve Štrasburku dne 31. března 2004.

Za Evropský parlament
předseda
P.COX

Za Radu
předseda
D. ROCHE